

मौजे सैदापूर ता. कराड जि. सातारा येथील तालुका
बीज गुणन केंद्र, सातारा येथील १३.०३ हेक्टर
प्रक्षेत्रापैकी १०.०० हेक्टर जमीन कृषि महाविद्यालय,
कराड साठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ राहुरी
यांच्याकडे हस्तांतरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि व पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
क्रमांक: संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र.११/१३-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
दिनांक: १५ मार्च, २०२४

संदर्भ:- १) कृषि आयुक्तालाचे पत्र क्र. गुनि १/२/बियाणे/ताबिके/ज.ह/सैदापूर/
३५५७०/२०२१, दि.२६/१०/२०२१.
२) कृषि व पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
शासन परिपत्रक क्र.ताबिके-२०११/प्र.क्र.४३/१-अ, दि.०८/०९/२०११.

प्रस्तावना :

तालुका बीज गुणन प्रक्षेत्र, सैदापूर, ता.कराड क्षेत्राचे प्रस्तावित तालुका फळरोपवाटिका,
कराड व कृषि महाविद्यालय, कराड यांच्यातील क्षेत्र विभाजनाचा प्रस्ताव कृषि आयुक्तालयाचे पत्र
दि.१३/०१/२०२१ अन्वये प्राप्त झाला आहे. एकूण १३.०३ हेक्टर प्रक्षेत्रापैकी प्लॉट क्रमांक निहाय कृषि
महाविद्यालय, कराड साठी हस्तांतरीत करावयाचे क्षेत्र १०.०० हेक्टर व प्रस्तावित तालुका
फळरोपवाटिकासाठी शिल्लक क्षेत्र ३.०३ हेक्टर असे विभाजनाचे सविस्तर विवरण व क्षेत्र विभाजनाचा
नकाशा इत्यादी सर्व कागदपत्रे समाविष्ट असलेला प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे. यानुसार
तालुका बीज गुणन प्रक्षेत्र सैदापूर येथील एकूण १३.०३ हेक्टर प्रक्षेत्रापैकी १०.०० हेक्टर जमीन कृषि
महाविद्यालय, कराड साठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी यांच्याकडे हस्तांतरित करण्याची बाब
शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

तालुका बीज गुणन प्रक्षेत्र, सैदापूर, ता.कराड क्षेत्राचे प्रस्तावित तालुका फळरोपवाटिका,
कराड व कृषि महाविद्यालय, कराड यांच्यातील क्षेत्र विभाजनाचा प्रस्ताव कृषि आयुक्तालयाचे पत्र
दि.१३/१/२०२१ अन्वये एकूण क्षेत्र १३.०३ हेक्टर चे प्लॉट क्रमांक निहाय कृषि महाविद्यालय, कराड
साठी हस्तांतरीत करावयाचे क्षेत्र १०.०० हेक्टर व प्रस्तावित तालुका फळरोपवाटिकासाठी शिल्लक
क्षेत्र ३.०३ हेक्टर असे विभाजनाचे सविस्तर विवरण व क्षेत्र विभाजनाचा नकाशा इत्यादी सर्व
कागदपत्रे समाविष्ट असलेला प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे. यानुसार तालुका बीज गुणन
प्रक्षेत्र सैदापूर येथील एकूण १३.०३ हेक्टर प्रक्षेत्रापैकी १०.०० हेक्टर जमीन कृषि महाविद्यालय, कराड
साठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी यांच्याकडे हस्तांतरित करण्यात येत आहे.

२. कृषि महाविद्यालय हा कृषि विभागाच्या अधिनस्त असलेला कृषि विद्यापीठाचा उपक्रम असल्याने कृषि शिक्षण व विस्ताराचे महत्व लक्षात घेता सदर प्रस्ताव मान्य करण्याबाबत आयुक्त कार्यालयाने सहमती दर्शविलेली आहे. तसेच प्लॉट क्र.१२, १३ व १४ मधील १ हेक्टर क्षेत्र कृषि विभागाच्या ताब्यात ठेवून इतर क्षेत्राबाबत विचार करण्यास हरकत नसल्याचे कृषि आयुक्तालयाने नमूद केले आहे.

३. तालुका बीज गुणन केंद्र, मौजे सैदापूर, ता. कराड, जि. सातारा या प्रक्षेत्राच्या १३.०३ हेक्टर प्रक्षेत्रापैकी १०.०० हेक्टर जमीन कृषि महाविद्यालय, कराड साठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी यांच्याकडे हस्तांतरीत करण्यापूर्वी महसूल विभागाच्या दि.८/९/२००८ रोजीच्या शासन परिपत्रकानुसार महसूल व वन विभागाच्या परवानगी शिवाय जमीन हस्तांतरणावर निर्बंध घालण्यात आलेले आहेत. तसेच शासकीय विभागांना प्रदान केलेल्या शासकीय जमिनी संदर्भात अशा जमिनीची शासकीय विभागांना आवश्यकता नसल्यास त्या विभागाने अशा जमिनी महसूल विभागाच्या सहमतीने महसूल विभागाकडे प्रत्यार्पित करणे आवश्यक आहे.

४. राज्यात एकूण ३५७ तालुके असून तालुका बिजगुणन केंद्रांची संख्या केवळ १९२ इतकी आहे. तालुका बिजगुणन केंद्राच्या जमिनी या तालुक्यांचा विकास होताना शहरी भागात आल्याने विविध खाजगी, व्यापारी, सहकारी, शासकीय, निमशासकीय, संस्थांकडून तालुका बिजगुणन केंद्रांच्या जमिनीची मागणी वेगवेगळ्या प्रयोजनासाठी करण्यात येते. म्हणून शासनाने, शासन परिपत्रक क्र.ताबिके २०११/प्र.क्र.४३/१-ए. दिनांक ८ सप्टेंबर, २०११ अन्वये तालुका बीजगुणन केंद्राच्या जमिनी कृषक अथवा अकृषक कामासाठी न देणेबाबत धोरणात्मक निर्णय घेतलेला आहे.

५. उक्त वाचा क्र.२ येथील शासन परिपत्रकातील परिच्छेद क्र.४ नुसार तालुका बिजगुणन केंद्रावरील बिजोत्पादन कार्यक्रम वाढवून शेतकऱ्यांना चांगल्या प्रतीचे बियाणे उपलब्ध करून देणे, तसेच स्थापित कृषि चिकित्सालयावर शेतकऱ्यांमार्फत प्रगत कृषि तंत्रज्ञानाचा प्रचार व प्रसार परिणामकारकरित्या करणे व विकसित तंत्रज्ञान जलद गतीने पोहोचविणे हा मुख्य उद्देश आहे. कृषि महाविद्यालय हा कृषि विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या कृषि विद्यापीठाचा उपक्रम असल्याने कृषि शिक्षण व विस्ताराचे महत्व लक्षात घेता तालुका बीज गुणन प्रक्षेत्र सैदापूर येथील एकूण १३.०३ हेक्टर प्रक्षेत्रापैकी १०.०० हेक्टर जमीन कृषि महाविद्यालय, कराड साठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी यांच्याकडे हस्तांतरीत करण्यास खालील अटी व शर्ती अन्वये मान्यता देण्यात येत आहे:-

१) कृषि विभाग, महाराष्ट्र शासन, बिज गुणन केंद्र, सैदापूर यांच्या नावे असलेल्या १३.०३ हेक्टर क्षेत्रापैकी १० हेक्टर शासकीय जमिनीचे महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी यांच्याकडे हस्तांतरण करण्यापूर्वी नियमानुसार रितसर मोजणी करणे आवश्यक राहिल.

२) महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी सदरची जमीन भोगवटादार वर्ग-२ या धारणाधिकारावर धारण करील.

३) सदरहू शासकीय जमिनीचा वापर हा क्षेत्र कृषि महाविद्यालय कराड या प्रयोजनासाठी करणे बंधनकारक राहिल.

४) सदर जमिनीचे हस्तांतरण शासनाच्या महसूल विभागाच्या/जिल्हाधिकारी, सातारा यांच्या पूर्व मान्यतेशिवाय करता येणार नाही.

५) सदर जमीनीवर कोणत्याही त्रयस्थ पक्षाचे हितसंबंध निर्माण होणार नाहीत, याची दक्षता घेण्याची जबाबदारी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी तसेच कृषि विभागाची राहिल.

६. महसूल व वन विभागाच्या आदेशानंतर जमीन वाटप करताना जमिनीचा निश्चित कोणता हिस्सा प्रत्यार्पित करावयाचा आहे, या संदर्भात जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, सातारा यांच्या सल्ल्याने जिल्हाधिकारी, सातारा यांनी जमिनीचे आरेखन निश्चित करून व मोजणी करून जमीन हस्तांतरणाबाबतची कार्यवाही करावी.

७. हा शासन निर्णय महसूल व वन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.७७५/२२/ज-५, दि.११/०५/२०२२ आणि वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.१०३/२२/व्यय-१, दि.१६/०९/२०२२ अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आलेले आहे. त्याचा संगणक सांकेतांक २०२४०३१५१५२८५४३२०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(हे. गो. म्हापणकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. प्रधान सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
३. जिल्हाधिकारी, सातारा
४. कुलसचिव, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी
५. संचालक (निविष्ठा व गुणनियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
६. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
७. सह सचिव (निविष्ठा व नियंत्रण) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. उप सचिव (विद्यापीठ), कृषि व पदुम, मंत्रालय, मुंबई
९. सर्व कृषि संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१०. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
११. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, सातारा
१२. जिल्हा कोषागार अधिकारी, सातारा
१३. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा परिक्षा/लेखा अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर.

प्रत, माहितीकरिता सादर,

१. मा. मुख्यमंत्री, यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. मा. मंत्री (फलोत्पादन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. उप सचिव (विद्यापीठ), कृषि व पदुम, मंत्रालय, मुंबई